

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homili-||arvm Sive Sermo-||num doctissimi uiri loh. Eckij
ad-||uersum quoscunq[ue] nostri || temporis hæreticos,||
super Euangelia || de tempore || ... Tomvs ...**

... à Pascha usque || ad Aduentum,|| ...

Eck, Johannes

1534

VD16 E 292

Dom. XVII. post pent Eua[n]. Ibat Iesus in ciuitate[m] quæ dicitur Naim.
Lucaë. 7 Homiliæ duæ

urn:nbn:de:hbz:466:1-35259

orationem, omnemq; pietatem uestram, elemosynas quoque & omnia opera bona. Deus enim sua sapientia bene omnia prouidet, suaq; omnipotenti uoluntate perficit cuncta. Primum itaque querite regnum dei, & omnia necessaria adicient uobis. querite & iustitiam eius, opere complentes quicquid fide tenetis, atq; iuxta illud Petri:

2. Petri. 1. O fratres charissimi, satagite ut per opera uestra bona certam uocationem uestram faciatis, quoniam regnum dei eorum est, qui ad hoc sunt electi: ad id autem peruenimus per iustitiam, quam hic nobis largiatur deus in terris, ut per eam ad regnum suum perueniamus in caelis. Amen.

DOMINICA DE

CIMA SEPTIMA POST FERIAS

Pentecostes, euangelium

Luce VII.

4. Reg. 4.

In illo tempore Ibat Iesus in ciuitatemque uocatur Naim, & ibant cum eo discipuli eius & turba copiosa. Cū autē appropinquaret portae ciuitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suae. & haec uidua erat, & turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum uidisset dominus, misericordia motus super eam, dixit illi: Noli fle

re. & accessit, & tetigit loculum. hi autem qui portabant, steterunt. Et ait: **Adolescens**, tibi dico, surge. Et resedit qui erat mortuus, & cepit loqui, & dedit illum matri suæ. **Acceptit autem** omnes timor, & magnificabant deum, dicentes: **Quia** ppheta magnus surrexit in nobis, & quia deus uisitauit plebem suam.

Marci. 5
4. Reg. 4
3. Reg. 3

Johā. 4. 6

HOMILIA .I.

PAulo ante hoc euangeliū refert Lucas sanasse Christum ipsum centurionis seruum, eius inquam qui indignum se professus erat, qui dominum reciperet sub lectum suum. lam uero non rogatus, maius adhuc miraculum facit Christus, resuscitans mortuum, quo facto & diuinitatem suam & nostram probauit resurrectionem, quam plures tunc Iudæi non satis credebant. Christus autē, dñs ille ipse q̄ uiuificat mortuos, & uocat ea q̄ nō sunt, tanq̄ ea quæ sunt, ingressus est ciuitatē Naim: q̄ ciuitas est Galilææ, duobus miliarijs distans à monte Thabor, non longe à ciuitate Endor. Et hic quidem diligentiam Christi uides, qui ex una ciuitate in aliam commigrans, ueram fidem docuit homines uerbo & opere, quomodo prelati uisitare debent subditos suos, malumq̄ in eis corrigere & reformare. Neq̄ immerito uel temere Lucas hic commemorat in comitatu & apostolos fuisse & turbam plurimam. id enim eo disposuit dominus, ut plures essent tanti miraculi testes, sicq̄ conuerterentur ad fidem. discipulos quoque ideo hic secum duxit, ut hoc in eo cernebant magisterium, quo ipsi quoque deinceps uterentur, post illius passionem & mortem uniuersum mūdum edocturi, semper etiam curauit dominus multitudinem hominum emendare in melius.

Roma. 4
Beda.
Eusebius.

¶ Quumq̄ appropinquaret dominus portæ ciuitatis, efferebatur mortuus filius unicus matris suæ. fiebat ex cōsuetudine Iudæorum, qui sepulchra sua extra urbem &

PP

Hebrę. 13
Johan. 19 mœnia habebant. sic enim **Christus** quoq; extra ciuitatē sepultus est in horto. Quod nunc etiam a **Christianis** quibusdam receptū est, ut cœmeterijs in urbe abolitis, noua extra ciuitates constituantur more Iudæorum. quod eadem ut non uituperārim, ira neque multum laudārim. Nam si id bonum admodum esset, maiores nostri quoque iam olim fecissent. Tantum itaq; suspecta nouitas est, ubi ratiōe careat euidenti, ut ubi cœmeteria nimis sunt angusta & populus multus, tunc sanē alia ratio est. ¶ **Offerebatur** mortuus, inquit **Theophylactus**. Aliud rariū facit miraculum, ne quis dicat, **Et** quid noui in hoc seruo contigit: fortassis alioqui non fuisset mortuus. Ad hoc declinādum, resuscitauit iam mortuū illū dominus, quem iam ferebant sepeliendū. quo factō arguit istud quoq; prius miraculū factū esse ex omnipotentia dei.

¶ **Admiraberis** autē, quare miraculum hoc fecerit dominus, nec requisitus, neq; rogatus, aut quis tandem ratus fuerat eum mortuum aliquem suscitaturum? Sed desines mirari, ubi uideris etiam euāgelistam hīc demonstrare, quid permouerit ad hoc dominum. **Erat** enim mortuus ille filius unicus matris suæ uiduæ, quæ luctu fierique suo animum **Christi** perculit, & ad misericordiam commouit: quoniam unigeniti plerūq; chariores cæteris sunt liberis, inter quos amor diuisus est. Mater ad hanc uidua erat, cui per hoc spes & consolatio omnis adempta fuit, quod filio quem habuerat unicum, iam destituta erat, maritūq; suū amiserat. sic **Dauid** dixit dilexisse se **Ionathan**, ut mater filium amat unigenitum. Sic **Jeremias** ait ad **Israelem**, Luctum unigeniti fac tibi planctum amarum. Et q̄s dubiter multum contristatam fuisse uiduam hanc, quod filium unigenitum amiserat baculū senectutis, lumen oculorum suorum? **Comouit** itaq; cor matris exacerbatum ipsum dominum ad misericordiam, quum iam ante in lege præceperat dominus, uiduas & pupillos negligi nō debere.

2. Reg. 1
Jerem. 6
Chobie. 5
Exodi. 22
Beda. ¶ **Diuino** autem nutu, inquit **Beda**, multa dominum turba, multa uiduam comitabatur, ut uiso tanto miraculo, multi ipsius testes, multi dei fierent laudatores. Et bonum etenim est & salutare, mirabilia domini prædicare,

ut multi saluētur, iuxta istud Pauli, Sine offensione esto. **2. Cor. 13.**
 te Iudæis & gentibus & ecclesiæ dei, sicut ego per omnia
 omnibus placeo, non quærens quod mihi utile est, sed quod
 multis, ut salui fiant. Idipsum quilibet faciat prælatus,
 multorum hominum salutem promouere curans & emē
 dationem. Sed & antiquum illum hic atque laudabilem
 morem uidemus, conducendi funera ad sepulturam. Eo-
 dem nanque exemplo Aegyptij unā profecti sunt, quum
 Ioseph & fratres eius defunctum patrem suum Iacob ab-
 duxerunt ad sepulturam. ita enim habet scriptura, Ierunt
 cum eo omnes senes domus Pharaonis, cunctique maio-
 res natu terræ Aegypti, & habuit in comitatu currus **Gene. 50**
 & equites, factaque est turba non modica. Laudatur &
 Thobias hoc nomine, quod mortuos ipse detulerit ad se-
 pulchrum. Quo docemur nos quoque iniquum non esse,
 si quis corpus suum ab una ciuitate in aliam deuehi sinat,
 quod nobiles ferè nunc facere solent, quum sic Iacob uia
 admodum longa uoluit se ex Aegypto aduehi in terram **Gene. 49**
 Chanaan, ibique sepeliri se cum maioribus suis, Abra- **Gene. 50**
 am, Sara, Isaac, Rebecca & uxore Lia. Ioseph quoque mo-
 riturus, adiurauit fratres suos, & dixit: Post mortem me-
 am deus uisitabit uos, & ascendere faciet de terra ista ad
 terram, quam iurauit Abraam, Isaac & Iacob, asporta-
 re tunc ossa mea uobiscum de loco isto. Quod & fecit Mo-
 yses, quoniam commigrans ex Aegypto, abstulit secum **Exodi. 13**
 ossa Ioseph. cui si non uitio datur, quod ossa sua deferrī uo-
 luit ex una regione in aliam tam longinquam, ibique se-
 peliri cum patribus suis, quid iam malo uerteretur nostra
 ribus, dum ossa sua etiam in remotiora loca deuehi uolūt
 ad sepulturam patrum suorum?

¶ Redeo autem ad illud unde sum digressus: Pium
 est sepelire mortuos, honestum quoque & laudabile de-
 ducere funus ad sepulturam, quo uirritus & laudis gene-
 re commendantur duo Iudæi, princeps alter, alter legis **Johā. 3. 19**
 doctor, in sepeliendo Christo. Apostoli quoque Mariam
 iam demortuam honestissima processione sepelierunt.
 Angelicum quid est comitari mortuos, sicut anima La- **Luce. 16**
 zari ab angelis delata est in sinum Abraæ. Dices, Quid
 cum cadauere agamus? aut cum crassioribus istis, quas
 PP ij

pompas exhibeamus cum ossibus putridis? Cuiusmodi homines esse putas, qui sic blaterant & impudenter adeo loquuntur? neque enim est quod respicias corpus putre & mortuum, exanime, exangue, & uiribus omnibus destitutum: sed considera corpus esse hominis, qui tibi similis tuæque adeo fuerit imaginis, corpus inquam baptismo ablutum, cuius os sacrosanctum corporis Christi sacramentum suscepit, cuius lingua deum uiuum adorauit, oculi respexerunt in cælum, aures audierunt sanctum euangelium Christi, manus quoque expandit ad deum patrem cælestem. Quo ipso corpore emeruit uitam æternam, in quo & resurrecturus est in die nouissimo, & recepturus clarificationem gloriæ sempiternæ. Sic Augustinus inquit.

Augustin. Neque contemnenda, nec abiicienda sunt corpora defunctorum, maximeque iustorum & fidelium, quibus tanquam organis & uasis ad omnia opera bona sanctus usus est spiritus. laudantur formicæ, quod mortuas formicas sepelire, sicut in historia Malchi monachi legitur, quæ à sancto Hieronymo descripta, & nunc in Vitis patrum reposita est.

Hierony. Quid quod ad hoc mouere sua quæque debet fides, cum hoc argumentum nobis certum sit fidei nostræ, quæ de resurrectione conceptam habemus? Sed & eadem re mouemur

Augustin. ad penitentiam peccatorum, ad emendationem uiræ, dum cogitamus eadem nocte quoque calcandam esse uiam, & futurum ut nos quoque exanimés sineque uiribus & spiritu hic iaceamus. Atque ob eam rem in quibusdam regionibus moris est, ut mortuus uestibus suis induatur, sicut in uita ambulauit, sicque pheretro imponatur, solo uultu reuolto conspicuus omnibus. Qua facie homines moueantur, ut amaritudine mortis considerata, relinquat peccata. O faciem miserandam, o uultum luctuosum, o triste & lugubre aspectum.

In Italia. ^{3.} ¶ Visa itaque uidua, misericordia motus est dominus. siquidem is ille erat de quo sapiens ait, quod non contempturus sit orationem pupilli aut uiduæ, quum clamabit & effundet gemitus suos. Quo facit illud Iob, Cæco latus sum cor uiduæ. Dixit autem dominus, Noli flere, quasi dicere uellet. Desiste quasi mortuum flere, quem mox uiuum resurgere uidebis. Neque enim ideo eam flere prohibuit dominus, quod fletus pro mortuis iniustus foret & ini-

Ecci. 35.

Job. 29

guus, sicut nunc neochristiani sentiunt. siquidem si uetus & nouum scrutemur testamentum, inuenimus flendum nobis esse pro mortuis. Ecce enim Sapiens dicit, *Supra Eccl. 22*
2. 38 mortuum plora, quia defecit lux eius. & inde, *Fili*, in mor-
 tuum produc lachrymas, & quasi dira passus incipe plo-
 rare. Sed quid multis indigemus scripturæ testimonijs, tã
 Gene. 28
 Gene. 50
 tum exempla dispiciamus sanctorum. Nunquid non Ab-
 raam fleuit super Saræ uxoris mortem? Nunquid nõ mor-
 tuo Iacob procidit Ioseph in faciem suam, plorãs & oscu-
 lans eum, omnisq; Aegyptus defleuit illum septuaginta
 diebus? & rursus quum sepelissent eum, planxerunt eum
 septem diebus, adeo ut Chananæi profiteretur magnum
 illum esse planctum Aegyptiorum. Nonne & Moysen
 mortuum in campo Moab, planxerunt filij Israel trigin-
 ta diebus? Nonne Saul & Ionathan occisos Dauid planxit
 luctu maximo, ita ut præciperet etiam Iudæos hoc ipm
 docere filios suos, dicens: Filie Israel, flete super Saul: do-
 leo super te frater mi Ionatha. Nonne Iudam quoq; Ma-
 chabæum occisum planxit omnis Israel maxima cum tri-
 stitia per aliquot dies? Et quid huiusmodi immoramur
 testimonijs, quum constet Christum ipsum fleuisse atque
 Iohan. 11
 adeo infremuisse spiritu super mortuum Lazarum, ita ut
 Iudæi hinc argumentum sumerent magnæ dilectionis &
 ardentis amoris? Flendum itaq; est super demortuis, maxi-
 me parentibus, amicis & cognatis nostris.

¶ Obijciunt neochristiani. 1. Christus hic uetuit fle-
 re uiduam etiam super unigenito. 2. Paulus inquit, *Luce. 7*
1. Thes. 4
 Nolo uos ignorare fratres de dormientibus, ut ne con-
 tristemini sicut alij qui spem non habent. Cyprianus quo
 que sedulo admonere ait se fratres, ut ne fleant super ijs
 qui uocatione diuina ex hoc mundo commigrarunt.
 Similiter & Chrysostomus lugere, ait, & lamentari eos, *ad hebre.*
 qui ab hac uita decedunt, ex pusillanimitate contingit.
 Prohibitum hoc idem est à Papa Anastasio & concilio
 Toletano. *13. q. 2. ca.*
habent, 2
ca. qui diuis.

¶ Respondemus porro, Quod ad uiduam flere prohi-
 buit dominus, eo factum est, quod illi filium à morte re-
 suscitaturus erat. Et neochristiani regunt si mortuos re-
 suscitare possent priusquam sepelirentur, sicut hic d. mi-
 PP in

nus fecit, possent & ipsi fletum prohibere. quum aut mortuos suscitare nequeat, adeo ut nec claudum equum sana rehasenus potuerint, sinant nos desistere mortuos nostros. Ad reliqua obiecta dicimus planctum non absolute prohiberi, sed illum tantum qui ex diffidentia & desperatione prouenit. Id adeo manifeste patet ex uerbis Pauli, sicut egregie superiori loco testatus est Chrysostomus, inueniens intelligendum hoc esse, si fiat ex desperatione futuræ resurrectionis. Non ergo absolute dixit Paulus nolle se tristari fratres de dormientibus, sed addit, sicut alij qui spem non habent. Illi enim sic dolent super mortuis, quasi eos in perpetuum amiserint. Deinceps ait Chrysostomus: Ex charitate & unanimitate bonæ uoluntatis, uel etiam humanæ conditionis respectu, non prohibemur flere super mortuos, sicut legimus multos sanctos uehementes lachrymas profudisse super funere aliorum. Multa adhuc dicenda hic restarent de fictitio luctu, quoniam saepe coniuges aut liberi plorant super obitum suorum non serio, nolentes interim Christum uenientem resuscitare eos, quos gaudet semel esse defunctos. His dici potest. No lite flere, quia non serio fletis, sed eo tantum, ne de uobis quid paulo indignius loquantur homines, teste Sapiente: Propter delaturam amare ser luctum illius de uno die, & consolare propter tristitiam. fac luctum secundum meritum eius, uno die uel duobus propter detractionem. Nec est quod illud sic intelligas, quasi serio id dixerit Sapiens, ueritatem super mortuos flere, nisi forte ad biduum: sed il luit tantum istis, qui simulatum adeo luctum gerunt, ut triduoano planctu, si non sibi & mortuis, at hominum saltem detractionibus satisfacisse sibi probe uideantur. Sunt etiam qui non mortuum lugent, quasi tantum ei faueat, sed quod multum ipsis incommodi ex morte sua accedat. Qui etiam fletus non est pius, quoniam isti non morui, sed suum deplorat incommodum. Quamuis & hoc interdum in bono fieri potest, ut quum tota natio principem amittit, & super eius morte turbatur etiam propter se, eo quod multum in magnanimo principe positum est, qui ut si deliter tractat subditos, ita eorum neminem grauat. Ne

Chryfost.

Ecc1.38

1. Mach. 9

chabazum iam occisum: Quomodo cecidit iustus, qui seruauit Israel? Atque ut eo redeamus, unde nostra hæc de currere cepit oratio, dominus dixit uiduæ: Noli flere, nõ quod super mortuis flendum non sit, sed quia ipse ille erat, qui defectum hunc, omnemque dolorem mitigare ei & sedare poterat, illumque qui ex filij morte prodierat, luctum uerrere in gaudium, defunctum ei resuscitando filium, poterat utique alacriter dicere, Noli flere, sicut per Ieremiam ait, Vox tua quiescat à fletu, & oculi tui à lachrymis. Nos quoque oremus dominum pro uiuis & defunctis omnibus &c.

HOMILIA ALTERA

eiusdem dominicæ.

Anna Samuelis mater, quum exaudita esset in oratione sua à domino deo, uenit in templum, & gratiarum actionem obtulit domino ex instinctu spiritus sancti, ibique inter cætera sic inquit: Dominus uiuificat & mortificat, deducit ad inferos & reducit. At hic eum qui possit talia, se esse probaturus dominus, appropinquauit portæ ciuitatis Naim, & ibi defunctus efferebatur, filius unicus matris suæ. Accessit autem dominus & tetigit loculum. Ecce, inquit Theophylactus, non solo uerbo facit miraculum, sed & loculum tangit, ut discamus quod corpus eius uiuificum sit, quia quando caro sua unira est uerbo omnia uiuificanti, ipse quoque largitur uitam propulsata morte. Cuius exemplo notare merito deberent neochristiani omnes, quanta sit efficacia sacramenti corporis Christi. Tactu enim suæ mundissimæ carnis, dedit uim regeneratiuam aquis per uerbum uitæ in baptisinate, tactu suæ sanctissimæ carnis, mundauit leprosos, tactu simbriæ uestium suarum, mulierem infirmam pristinæ restituit sanitati.

Hi autem qui portabant, steterunt. Et dominus ait: Adolescens, tibi dico, surge. Qui portabant, consideraturi erant quidnam facturus esset dominus, quãdo matrem humaniter adeo consolatus fuerat. Et dominus quidem tanquam is qui potestatem haberet uitæ & mortis, præcepit adulescenti

PP iij

ti ut surgeret: ex quo ipso imperio multum potentie accessit huic miraculo, longeque plus maiestatis quam in illa resuscitatione tum Elię, tum Elisei exhibitum fuerat. (in duc historias, ut uoles) Christus namque hoc totum quod fecit, propria sua fecit autoritate, ceteri tantum per orationes & inuocationem nominis diuini, multis gestibus suam declarantes imbecillitatem, dum se per modum crucis reponebant super mortuos, neque tamen id ipsum sine mysterio, siquidem eo significare uoluit spiritus sanctus eum, qui redempturus esset orbem in cruce, potestatem habiturum uiuificandi homines. Dixit ergo dominus: Adolescens, tibi dico, surge, cum mortuo loquens tamen quam uiuente & audiente, quo etiam probat uerbum suum, quod dixit Iudæis: Sicut pater suscitatur mortuos & uiuificat, ita & filius quos uult uiuificat. Quotquot enim nobis uere mortui sunt, deo non secus habentur ac si dormirent: ideoque ille eos tam facile ex morte resuscitat ad uitam, quam facile nos dormientem excitamus. An non hic dominus potentissimus est, qui tribus uerbis mortuum uiuificat, adolecentem illum uocat, sermonem suum ad eum conuertit, dicens, Tibi dico, imperat & addidit,

Johan. 5

**Luce. 7
Sapient. 18**

Surge! Ecce quam non est impossibile apud deum omne uerbum. Ecce quomodo omnipotens dei sermo a regalibus sedibus uenit.

Actus. 9

¶ Et resedit qui erat mortuus. O quam statim uita suo paruic domino, uerbo nimirum omnipotenti, neque resedit tantum, sed etiam cepit loqui, & dedit illum dominus matri suę. Sic Thabitha quoque suscitata a Petro, respexit eum, & resedit. Sed tu hic misericordiam dei considera, qui poterat iam resuscitato mandare, ut sequeretur aut simile quiddam, sed nihil horum, tantum miseratus matris, tradidit eum illi, quę omni iam fuerat spe & solatio orbara.

¶ Quum uero miraculum tantum uidisset turba, quę partim Christum erat comitata, partim funus conduxerat, prę admiratione timore correpta est ob magnitudinem facti, & laudantes magnificabant dominum. Nō hoc modo, quasi possit homo uere magnificare dominum, sed quod hoc modo tantum illius agnoscamus potentiam,

sicq; eum prædicemus coram omnibus, iuxta istud Sapiē-
tīs: Magnificate dominum, exalrate eum quantum pote-
tis, quia maior est omni laude. **Eccl. 43.** Quomodo autem magni-
ficarent dominum, etiam ostendit euangelista, dum ait
eos dixisse, quia propheta magnus surrexit in nobis. Nō-
runt illi utiq; mortuum fuisse adolescentem, eumq; iamā
sepulturi erant, audierant paucula illa & breuia, sed po-
tentissima Christi uerba. signa iam rursus uidebant homi-
nis uiuentis in adolescente, qui fucus nullus erat. siquidē
residere & loqui, ad corpus animatum pertinent. **Theoph.** Aiunt
ergo, propheta surrexit in nobis. Prophetam uocant eo
forte animo, q̄ & magni illi propheta duo, Elias & Elise-
us mortuos suscitauerant. q̄ quia hic etiam fecerat domi-
nus, pro propheta habitus est eis, qui imperfecti adhuc e-
rant, purum ipsum credentes esse hominem, neq; rati fi-
lium ipsum esse dei. Omnia enim nouit dominus, non in-
fructu diuino seu dei inspiratione uelut reliqui prophe-
tæ, sed per diuinitatem sibi unitam.

¶ Vel etiam putare potuerunt eum prophetam illum
fuisse, qui in lege promissus ipsis fuerat, quem suscitatur⁹ **Deut. 18**
eis erat deus, quem ipsi audituri essent non secus atq; deū.
Et sane q̄ eum prophetam illum esse putarint, sequentia
quodq; satis arguunt uerba. dixerunt enim, Quia deus uisi-
tauit plebem suam. sicut & turba dixit apud Iohannem,
Vere hic est propheta qui uenturus est in mundum. **Johan. 6**
Magnū porro uocabant, quoniam ratione miraculi tanti
non uilem eum reputabant esse prophetam, sed in hunc
pene modum, quo Cleophas de illo dixit: Hic fuit uir pro-
pheta, potens in uerbo & opere. Sic isti prophetam ma-
gnū uocant eum, q̄ de us per miracula sua clementer
uiscitauit plebem suam. Quotiescunq; deus aliquem uel ad-
modum affligi sinit, uel maxima bona illi donat, dicitur
uiscitasse eum. Et tamen magis in bonam partem intelli-
gitur, quomodo uiscitauit dominus Saram, Iudæos in Aegy-
pto, & alios plerosq; nosq; adeo ipsos oriens ex alto. **Gene. 17.**
Exod. 3.

¶ Et tamen in supplicis etiam malos uiscitauit, iuxta il-
lud quod scriptum est in lege Polluta est terra, cuius sce-
lera ego uiscitabo. & istud propheticum, Ecce dies domini
ueniet crudelis, & indignationis plenus & iræ furorisq;
Leuit. 18
Isaie. 13.

ad ponendam terram in solitudine, & peccatores eius cōterendos de ea. Et uisitabo super orbis mala, & contra impios iniquitatem eorum. **קָדַשׁ** est gratiose uisitare.

¶ Et exiit hic sermo in uniuersam Iudæam de eo, & omnem circa regionem. Solent hic ostendere quidam septem resurrectiones mortuorum ante Christum. Surrexit enim filius uiduæ Sareptanæ, filius Sunamitidis, qui

3. Reg. 17. 7. protectus est in sepulchrum Elisei & illius ossa. (quamuis nunc neochristiani ossibus sanctorum nihil tribuant & reliquijs)

4. Reg. 4. 7. 13. Resurrexit & filia Iairi, & hic adolescens in Naim, Lazarus quoque Magdalenæ frater, & illi qui sub passione

Marci. 5. Christi (non uocat tamen hoc mæandris) uisi sunt in sancta ciuitate, & apparuerunt multis. Octauus iam tandem

Johan. 11. 27. est ipse CHRISTVS, qui resurrexit à mortuis, ita ut amplius non moriatur, neque mors illi sit dominatura magis.

Roma. 6. Et sic resurrectio nostra in die octauo, hoc est, nouissima, durabit perpetuo. Augustini regula quã sæpe uobis proposui, hic quoque locum habet, quoniam facta Christi non opera tantum, sed & signa sunt, ergo præterquam quod miracula sunt, aliquid etiam significant. Atque hinc equidem putarim inoleuisse, quod iam olim miracula dei signa dicuntur, quo nomine Christus ipse ea uocauit, dicens: Signa eos qui crediderint, hæc sequentur. Iam uero si discipiamus singula, uidebimus tres mortuos resuscitasse dominum, singulos certis circumstantijs. Siquidem filiam Iairi resuscitauit in domo, puellam adhuc existentem annorum forte duodecim. Adolescens autem hic magis succreuerat, ideoque resuscitauit eum dominus iam elatum ad portas ciuitatis. Lazarus iam senior, ex monumento fœtidus prodijt resuscitatus. Neque omnino temere est quicquid est quod ita diuersis rerum, locorum, ætatum circumstantijs expressum est. Quoniam cum dominus ex gratia & misericordia animas resuscitat ex morte peccatorum, ne moriantur in æternū, quis non facile colligat hos tres mortuos in suis corporibus resuscitados, typice resuscitati

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

¶ In triplici autem sunt peccatores discrimine. Quidam enim uoluntate tantum peccant, quidam etiam opere cōplent. Alij assuescunt peccare ita, ut ex peccatorum sordibus

¶ Tres mortui. onem significare animarum?

¶ Tripliciter peccatores.

bus forteant. Primi generis peccatores designantur per filiam lairi. siquidem peccatum mors animæ est, & cum primum homo interius consensit per peccatum, anima iam demortua est, & tamē adhuc in domo detinetur, quia nōdum erupit in opus. Atq; huiusmodi peccatum facilioris curationis est, adeo ut dixerit dominus puellam istā mortuam non esse, sed dormire. Sicut autem peccatum illud sola uoluntate committitur, ira eadem sola deponitur.

Eaq; radix est quæstionis huiusmodi: Quod si uirgo tantum uoluntate peccauit, rursus per penitentiā acquirit decus uirginale: sin autem peccarit opere, amplius iam non potest illud adsequi. Ut si in die quo ieiunium inditum est, comedere cupias, nec ieiunare uelis, deinde penitentiam agas super hoc peccato, potes adhuc seruare ieiunium hætenus non uiolatum. Sin autem frangas ieiunium, manducans extra tempus, iam sane ieiunium tuum ipso facto uiolasti, adeo ut quātaq; penitentia acta, neque as adhuc diē illū ieiunij ut decet obseruare. Neq; ab simile est quod de uirginitate diximus. Reliqui qui etiam operibus peccant, per hunc nostrum adolescentem designantur, qui extra portam delatus est mortuus. Quisquis enim uoluntatem malam opere complet, iam iam mortuum effert extra portam animæ suæ in hunc mundum. Sed quā bene omnia hic Christus expressit: Primi mortui loco, puellam nominauit dominus, peccatum per hoc uolens exprimere uoluntatis, eo quod sexus puellaris multum imbecillus est, & facile labitur in peccata tum cogitationibus tum consensu prauo, interimq; tamen maiori ducitur ue recundia & pudore quā adolescentēs, dum non audent ita temere opus adgredi, ut illi qui impudentiores aliquanto sunt & leuiore. Prudenter itaq; dominus peccatum cordis uoluit pudica illa duodenni puella significare, & peccatum operis exprimere paulo robustiore adolescente, q tam portatus erat extra mœnia ciuitatis. Portæ animarū ipsi sunt sensus externi, per quos anima à morte uulneratur, dicente propheta: Ascēdit mors per fenestras uestras, ingressa est domos uestras.

¶ Tertij porro generis peccatores qui assueuerunt peccatis, indurati in illis, p Lazarū significantur iam in sepulchro re-

Uide parte 3. de martyri.

Augustin.

Jeremi.

- posstrum, obuoluto iam lapide consuetudinis prauæ, & fœrore inueterato mali exempli, ita ut iam inde offendatur homines. isti nimirum ægre resuscitari possunt, sicut hic infremuit spiritu dominus, & fleuit, respiciensq; in cœlum, clamauit: Lazare, exi foras. Vsq; adeo difficulter qui in peccatis usq; ad utranq; aurē obsorduit, cuiusmodi homini dicit dominus per prophetam: Inueterasti in terra aliena, coinquinatus es cum mortuis. Tales erant & adulteri illi duo, quorum alteri dixit Daniel: O inueterate die rum malorum, iam uenerunt peccata tua que operaberis prius. Quam ægre assueta relinquimus: quam difficulter qui in peccatis inueterati sunt, ab eis discedunt? Sic enim **Proue. 22.** & Sapiens ait: Adolescentem ambulantem secundū uias suas, ubi conseruerit, non recessurum ab illis, & propheta peccatorem centum annorum maledictum prædicat. Sepulchrum igitur peccatoris, ipsa perdita est consuetudo. Nos tamen hic de nemine desperare debemus, quoniam Christus etiam Lazarum adhuc potest de monumento resuscitare, fœridum, iamq; quatruiduanum.
- Ambrosi.** 4. Cæterum in hunc sensum sancti patres historiã hanc totius euangelij exponunt etiam, ut est iter per symbola facilimum. Vidua hæc, ipsa sancta est ecclesia catholica, quæ hic peregrinatur quidem, sed tamen sponsus illi us Christus dominus in cælis est etiam corporali conuictu, & huius unigenitus defunctus est, quamuis enim Christiani plurimi sint, ecclesiæ tamen sanctæ quilibet Christi anus filius unus est, & is quidem per peccatum mortuus est, iamq; efferebatur extra portas, hoc est, peccatum qd in corde gestabat per uerba, opera effert in mundum, tãquam per portas suæ ciuitatis, siquidem mors ista animæ effertur per offensa peccatorum, teste Isaiã: Exclama uerunt peccata sua sicut Sodomã, & non occulrarunt. Sed quis illum deportauit ad opus? quatuor passionis animi, gaudium, tristitia, spes & metus, de his ait Bernardus: Amant quod non decet, timent quod non oportet, dolent uane, & gaudent uanius, pluribus adhuc modis exponi illud posset, adeoq; dilatari, ut per totã quadragesimam extendere, sed symbola facilima. Phererrum in quo mortuus effertur, male secunda desperati peccatoris conscientia.
- Johan. 11.**
- Baruc. 3.**
- Daniel. 13.**
- Isaiã. 65.**
- Ambrosi.**
- Beda.**
- Isaiã. 1.**
- Bernar.**
- Beda.**

ria est, uel etiam male sibi constans poenitentia. **Ambrosi**
 us quatuor istos qui porrauerunt, quatuor elemēta intel- **Ambrosi.**
 ligit, sed quando phererrū ligneum sit, sperat q̄ ubi pri-
 mum **Christus** tetigerit lignū crucis, qui mortu⁹ fuerat,
 resurrecturus sit uiuus. longe autem deportatō peccato-
 re a dominō, nihilominus tamen hic appropinquat ad il-
 lum, & misericordia motus super uiduā ecclesiam suam,
 admodum perturbatā propter filium demortuū in pecca-
 tis, accedit dominus, tangit loculum. & statim accedente
 dño, res melius habere incipit. phererrū autem ille t̄git
 flagello tribulationis, uerbo suā pr̄dicationis, & gratia
 suā inspirationis. sic **Iob** ait in personā perturbatorum,
Miseremini mei, miseremini mei saltem uos amici mei, q̄
 manus domini tetigit me. **Hoc ipso uerbo tetigit domin⁹**
Ieremiā, quando dixit ipse: **Misit dominus manū suā, & te-**
tigit os meū. Sic **Danielē** q̄q; tetigit in labijs suis. **Ne-**
que uero satis iam hoc est statim, si tangat dominus cōsci- **Daniel. 10**
 entiam pctōris, nisi & qui gestabant illū, sistant pedē gres-
 susq; figant, putā cōcupiscentias, uoluptates, uanaq; gau-
 dia mundi? **Nisi .n. aliquē poeniteat ueteris uitā, nouā ille**
non pōt induere. Ait aut dominus mortuō: **Adolescens, ti-**
bi dico, surge. O uocē pr̄clarā, o uocē potētē, o benignā
 tum & clementissimā **Christi** uocem, quā excitat pctō-
 rem, ut surgat, sedeatq; per poenitentiā & contrittonē, quā
 rectam erigit in corde suo, dicens cū filio prodigo: **Surgā**
& ibo ad patrē. Mox etiā confiteri incipit & loqui, nō ta-
 cens pctā suā. ait. n. **Pater, peccaui in cælū & corā te, non**
sum dignus uocari filius tu⁹, fac me sicut unum de merce-
narijs tuis. Ad hanc confessionē susceptū illū dominus tra-
 didit matri suā ecclesie catholice; idq; in sacramēto poe-
 nitentiā, dū a sacerdote illi dicitur absolutio ab oibus pec-
 catis suis, ipseq; adeo restituitur sacramentis ecclesie, cui
 unitur. **O igitur domine Iesu Christe, rogamus te per im-**
mensam misericordiā tuā, nostrum quoq; digneris tati-
gere loculū gratia sancta tua, q̄tēnus resurgentes a pecca-
tis, uiuamus iustitiā per gratiā tuā, sicq; per absolutiōnē
sacerdotis restituamur matri nostrā militati ecclesie hic
in ista uita, eaq; consummata, per angelos triumphanti q̄
que sociemur in secula, Amen.

Ambrosi.**Iob. 19**
Ieremi. 1**Daniel. 10****Augustini.**